

1. OPĆE INFORMACIJE			
1.1. Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. T. Matulić/Prof. dr. sc. J. Šalković	1.6. Godina studija	4. Integrirani 1. i 2. diplomski
1.2. Naziv kolegija	Prevenција zlostavljanja i zaštita maloljetnih i ranjivih osoba	1.7. Bodovna vrijednost (ECTS)	3
1.3. Suradnici	Prof. dr. sc. A. s. Th. Filipović Mr. sc. K. Šimek	1.8. Način izvođenja nastave (broj sati P+V+S+e-učenje)	24 predavanja + 4 seminara + 2 terenska nastava
1.4. Studijski program (prijediplomski, diplomski, integrirani)	- Integrirani prijediplomski i diplomski Filozofsko-teološki studij - Diplomski sveučilišni studij Teološko-religijske znanosti	1.9. Očekivani broj studenata na kolegiju	30
1.5. Status kolegija	Izborni	1.10. Razina primjene e-učenja (1, 2, 3 razina), postotak izvođenja kolegija <i>on line</i> (maks. 20%)	
2. OPIS KOLEGIJA			
2.1. Ciljevi kolegija	Interdisciplinarno osposobiti studenta i uputiti ga u poznavanje i primjenu modela prevencije zlostavljanja i zaštite maloljetnih i ranjivih osoba u pastoralnom radu u župi, dekanatu, (nad)biskupiji, javnim školama i predškolskim ustanovama, katoličkim školama i vrtićima te drugim crkvenim ustanovama.		
2.2. Uvjeti za upis kolegija i ulazne kompetencije potrebne za kolegij	Poznavanje osnova moralne teologije, pedagogije, psihologije i kanonskoga prava.		
2.3. Ishodi učenja na razini programa kojima kolegij pridonosi	<ul style="list-style-type: none"> - Poznavati i razumijevati povezanosti između teološko-religijske teorije te crkvene, religijske i društvene prakse, - predstaviti i obrazložiti važnost stručne suradnje u različitim crkvenim, društvenim i javnim tijelima koja interdisciplinarno pristupaju humanističkim i društvenim područjima osobito temama socijalnog nauka Crkve, - primijeniti učinkovitu komunikaciju s pojedncima i grupama. 		
2.4. Očekivani ishodi učenja na razini kolegija (4-10 ishoda učenja)	<ul style="list-style-type: none"> - Prepoznati oblike nasilja, spolnog zlostavljanja i zanemarivanja maloljetnih i ranjivih osoba; - razlikovati modele prevencije zlostavljanja i zaštite u pastoralnom djelovanju u župi, dekanatu, (nad)biskupiji, javnim školama i predškolskim ustanovama, katoličkim školama i vrtićima te drugim crkvenim ustanovama; - objasniti nakanu zakonodavca kad uređuje prava, dostojanstvo i slobodu maloljetnih i ranjivih osoba; - prezentirati prevenciju zlostavljanja i zaštite maloljetnih i ranjivih osoba. 		
2.5. Sadržaj kolegija detaljno razrađen prema satnici nastave	<p>Moralna teologija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definiranje pojma dostojanstva i dobrobiti djece, mladih i ranjivih osoba 2. Prava djeteta, maloljetnika i ranjivih osoba 3. Moralna i pravna odgovornost za sigurna okruženja rasta i razvoja djece, mladih i ranjivih osoba u Crkvi i društvu 4. Oblici nasilja, spolnog zlostavljanja i zanemarivanja maloljetnih i ranjivih osoba 5. Prepoznavanje rizičnih i zaštitničkih čimbenika, uzroka i posljedica nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja 6. Specifičnosti zlostavljanja maloljetnih i ranjivih osoba u Crkvi 7. Razvijanje svijesti i povećane odgovornosti za osjetljivost na prepoznavanje rana nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja (seminar) <p>Pedagogija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Razumijevanje djeteta i njegova razvoja 9. Informacija, komunikacija i formacija osoba za prevenciju zlostavljanja i zaštitu maloljetnih i ranjivih osoba u Crkvi u Hrvatskoj 10. Prevencijski programi Crkve u Hrvatskoj s obzirom na ciljane skupine i njihova implementacija u crkvenoj i društvenoj stvarnosti 11. Općenita pravila kojih se u postupanju trebaju pridržavati sve odrasle osobe kojima su povjerene odgojne zadaće ili koje u vršenju crkvenih službi rade s maloljetnicima 12. Pravila kojih se u postupanju trebaju pridržavati sve odrasle osobe kojima su povjerene odgojne zadaće ili koje dolaze u dodir s maloljetnim osobama prigodom putovanja ili boravka na odredištu u okviru crkvenih aktivnosti (hodočašća, izleti, zajednički praznici ili drugi oblici zajedničkog života) 		

	<p>13. Pravila kojih se u postupanju trebaju pridržavati sve odrasle osobe kojima su povjerene odgojne zadaće u crkvenim sredinama, a tiču se korištenja tehnoloških sredstava koja su dostupna i maloljetnicima</p> <p>14. Interdisciplinarni pristup zaštiti maloljetnih i ranjivih osoba i međuinstitucionalna suradnja (seminar)</p> <p>Psihologija:</p> <p>15. Psihogeneza zlostavljanja u pastoralnom djelovanju i narcizam zlostavljača</p> <p>16. Vrste zlostavljanja i zlupotreba moći</p> <p>17. Psihodinamika zlostavljanja u pastoralnom djelovanju</p> <p>18. Mogući profil seksualnog zlostavljača</p> <p>19. Primarna i sekundarna prevencija zlostavljanja</p> <p>20. Podrška i pomoć zlostavljanim osobama: slušanje, prihvaćanje i praćenje</p> <p>21. Pastoralna i psihoterapijska pratnja zlostavljača (seminar)</p> <p>Kanonsko pravo:</p> <p>22. Upoznavanje s općim kanonskim propisima o zaštiti maloljetnika i ranjivih osoba</p> <p>23. Upoznavanje s propisima Hrvatske biskupske konferencije o zaštiti maloljetnika i ranjivih osoba, zadaćama Nacionalnog povjerenstva za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba, smjernicama za osnivanje metropolijjskih ureda za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba i imenovanje biskupijskih povjerenika za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba</p> <p>24. Poduzimanje radnji povodom prijave o navodnim spolnim zlostavljanjima maloljetnih ili ranjivih osoba</p> <p>25. Kanonske procedure u slučaju navodnoga spolnog zlostavljanja koje su izvršili klerici, redovnici i laici koji imaju neko dostojanstvo ili obavljaju službu ili zadaću u Crkvi</p> <p>26. Odnos Crkve i civilnih vlasti u kaznenim postupcima protiv klerika, redovnika i laika koji imaju neko dostojanstvo ili obavljaju službu ili zadaću u Crkvi, u materiji spolnog zlostavljanja</p> <p>27. Procesni modaliteti nadoknade štete u slučajevima spolnog zlostavljanja</p> <p>28. Lažne optužbe i popravlanje dobrog glasa vjerniku u crkvenoj zajednici i društvu (seminar)</p> <p>29-30. Posjet Centru za promicanje dobrobiti ranjivih osoba pri Hrvatskom katoličkom sveučilištu (terenska nastava)</p>					
2.6. Vrste izvođenja nastave:	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ on line u cijelosti ☐ mješovito e-učenje ☒ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ (ostalo upisati)	2.7. Komentari:			
2.8. Obveze studenata						
2.9. Praćenje rada studenata (upisati udio u ECTS bodovima za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti kolegija):	Pohađanje nastave	DA	Istraživanje		Projekt	
	Eksperimentalni rad		Referat		(Ostalo upisati)	
	Praktični rad		Seminarski rad	DA	(Ostalo upisati)	
	Esej		Usmeni ispit		(Ostalo upisati)	
	Kolokvij		Pisani ispit	DA	(Ostalo upisati)	
2.10. Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu						
2.11. Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)	Naslov			Broj primjeraka u knjižnici	Dostupnost putem ostalih medija	
	CUCCI, Giovanni – ZOLLNER, Hans, <i>Crkva i pedofilija. Psihološko-pastoralni pristup</i> , Zagreb, 2011.			Da		
	SCICLUNA, Charles J. – ZOLLNER, Hans – AYOTTE, David J., <i>Prema ozdravljenju i obnovi</i> . Simpozij 2012. održan na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu o seksualnom zlostavljanju maloljetnika, Zagreb, 2012.			Da		
	BULJAN FLANDER, Gordana – KOCIJAN HERCIGONJA,			Da		

	Dubravka, <i>Zlostavljanje i zanemarivanje djece</i> , Zagreb, 2002.		
	BULJAN FLANDER, Gordana – ĐAPIĆ ROJE, Mia, <i>Dijete u središtu (sukoba). Razvod roditelja, visoki konflikt i otuđenje: Znanost, teorija i klinička praksa</i> , Sveta Nedelja, 2020. (odabrani dijelovi)	Da	
	BAŠIĆ, Josipa, <i>Teorije prevencije: prevencija poremećaja u ponašanju i rizičnih ponašanja djece i mladih</i> , Zagreb, 2009. (odabrani dijelovi)	Da	
	KONGREGACIJA ZA NAUK VJERE, <i>Vademecum o nekim točkama postupka u ophođenju sa slučajevima seksualnog zlostavljanja maloljetnikâ koje su počinili klerici</i> (16. VII. 2020.), u: https://hbk.hr/kongregacija-za-nauk-vjere-vademecum/ (22. II. 2022.)		Da
	HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, Smjernice za postupanje u slučajevima spolnoga zlostavljanja maloljetnika od strane klerika (21. XII. 2015.), u: https://hbk.hr/dokumenti-hbk/smjernice-za-postupanje-u-slucajevima-spolnoga-zlostavljanja-maloljetnika-od-strane-klrika/ (22. II. 2022.)		Da
	PAPA FRANJO, Apostolsko pismo u obliku motuproprija <i>Vos estis lux mundi</i> (9. V. 2019.), Rim, 2019.		Da
	SANDERSON, Christiane, <i>Zavođenje djeteta. Kako zaštititi djecu od seksualnog zlostavljanja: Smjernice za roditelje i učitelje</i> , Zagreb, 2005.	Da	
	<i>Spolno zlostavljanje maloljetnika. Odgovor Crkve u svjetlu kanonskog prava</i> . Zbornik radova XIII. međunarodnoga znanstvenog simpozija crkvenih pravnika (u pripremi za objavljivanje)		
2.12. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskoga programa)	<p>SERVIZIO NAZIONALE PER LA TUTELA DEI MINORI DELLA CONFERENZA EPISCOPALE ITALIANA, (1) <i>Le ferite degli abusi</i> (rujan 2020.), Deodato, Anna – Cencini, Amedeo – Ugolini, Gottfried (ur.), u: https://tutelaminori.chiesacattolica.it/wp-content/uploads/sites/51/1-Le-ferite-degli-abusi.pdf (22. II. 2022.); hrvatski prijevod vidi: https://hbk.hr/wp-content/uploads/2023/05/1.-Prirucnik-Rane-zlostavljanja.pdf (7. VI. 2023.)</p> <p>SERVIZIO NAZIONALE PER LA TUTELA DEI MINORI DELLA CONFERENZA EPISCOPALE ITALIANA, (2) <i>Buone prassi di prevenzione e tutela dei minori in parrocchia</i> (rujan 2020.), Marchetti, Gianluca – Airoldi, Francesco (ur.), u: https://tutelaminori.chiesacattolica.it/wp-content/uploads/sites/51/2-Buone-prassi-di-prevenzione-e-tutela-dei-minori-in-parrocchia.pdf (22. II. 2022.); hrvatski prijevod vidi: https://hbk.hr/wp-content/uploads/2023/05/2.-Prirucnik-Dobre-prakse.pdf (7. VI. 2023.)</p> <p>SERVIZIO NAZIONALE PER LA TUTELA DEI MINORI DELLA CONFERENZA EPISCOPALE ITALIANA, (3) <i>La formazione iniziale in tempo di abusi</i> (Temeljna formacija u vremenu zlostavljanja) (ožujak 2021.), Cencini, Amedeo – Lassi, Stefano (ur.), u: https://tutelaminori.chiesacattolica.it/wp-content/uploads/sites/51/3-La-formazione-iniziale-in-tempo-di-abusi.pdf (22. II. 2022.)</p> <p>VLADA REPUBLIKE HRVATSKE, <i>Protokol o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece</i>, 2014., u: https://dijete.hr/dokumenti/domaci-propisi/protokoli-postupanja-u-zastiti-djece/ (22. II. 2022.) ili https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Programi,%20projekti%20i%20strategije/Protokol%20o%20postupanju%20u%20slu%C4%8Daju%20zlostavljanja%20i%20zanemarivanja%20djece.pdf (22. II. 2022.)</p> <p>HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, <i>Pravilnik o radu i ustroju Povjerenstva Hrvatske biskupske konferencije za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba</i> (2020.), u: https://hbk.hr/pravilnik-o-radu-i-ustroju-povjerenstva-hbk-za-zastitu-maloljetnika-i-ranjivih-osoba-2/ (22. II. 2022.)</p> <p>HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA, <i>Smjernice za osnivanje metropoljskih ureda za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba i imenovanje biskupijskih povjerenika za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba</i> (2020.), u: https://hbk.hr/smjernice-za-osnivanje-metropoljskih-ureda-i-imenovanje-biskupijskih-povjerenika/ (22. II. 2022.)</p> <p>BOŠNJAKOVIĆ, Josip, <i>Snaga duhovnosti seksualno zlostavljanih osoba. Naprijed vi koji ste zlostavljeni jer vama pripada kraljevstvo nebesko</i>, u: VODIČAR, Janez (ur.), <i>V iskanju</i></p>		

	<p>novega zaupanja v Crkvi. Pastoralna in kateheza po razkritju spolnih in drugih zlorab, Ljubljana, 2020., 140-161.</p> <p>ŠTENGL, Ivan, Seksualno zlostavljanje maloljetnika. Mogući profil pedofiliji sklone osobnosti klerika, u: Bogoslovska smotra, 82 (2012.) 2, 339-367.</p> <p>VOLENIK, Antun, Pomoć žrtvama seksualnoga nasilja – pastoralno-psihološki vidici i smjernice, u: Obnovljeni život, 70 (2015.) 3, 353-364.</p> <p>BULJAN FLANDER, Gordana – JELIĆ TUŠČIĆ, Swea – TOLIĆ, Sandra, Prevencija nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja djece, u: BRALIĆ, Irena i sur. (ur.), Prevencija bolesti u dječjoj dobi, Zagreb, 2014., 480-498.</p> <p>BOŠNJAKOVIĆ, Josip, Dati glas maloljetnim osobama što pretrpješe seksualno iskorištavanje „unutar Crkve“, u: MAJIĆ, Željko – GOLUŽA, Božo (prir.), Mnogolikost vjere. Različiti pristupi istoj stvarnosti. Zbornik radova hrvatskih rimskih studenata, Rim, 2012., 259-298.</p> <p>AJDUKOVIĆ, Marina, Prevencija zlostavljanja i zanemarivanja djece, u: Dijete i društvo: časopis za promicanje prava djeteta, 3 (2001.) 1-2, 161-172.</p> <p>HRABAR, Dubravka, Zanemarivanje i zlostavljanje djece u obitelji – pravni aspekti, u: Dijete i društvo: časopis za promicanje prava djeteta, 3 (2001), 1-2, 21-31.</p> <p>PETÖ KUJUNDŽIĆ, Lana, Djeca u kaznenom pravu – počinitelji i žrtve, Zagreb, 2019.</p> <p>KENĐEL Mihaela – ŠALKOVIĆ Josip, <i>Put pravednosti u suočavanju sa spolnim zlostavljanjem maloljetnika u Crkvi</i>, Zagreb, 2024.</p>
<p>2.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija</p>	
<p>2.14. Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)</p>	<p>MAUTILIĆ, Tonči, Neki najrecentniji aspekti fenomena pedofilije u Crkvi, u: Bogoslovska smotra, 88 (2018.), 4, 899-914;</p> <p>MATULIĆ, Tonči, Izazovi seksualnog zlostavljanja u Katoličkoj Crkvi kao povod kritičkom promišljanju o svećeničkoj formaciji u svjetlu ljudske formacije i Božje riječi, Zagreb, 2022</p>